

ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้การทำสวนป่า: กรณีศึกษา ตำบลเมืองสิง อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์
The Environmental Justice under the Forest Plantation implementation: The case study of
Mueang Ling Sub-district Chomphra District Surin Province.

อรพิน เลิศพรสุทธิรัตน์¹ และวนิดา พรหมหล้า²

Orapin Lertpomsutthirat¹ and Wanida Phromlah²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Master Student of Political Science (Politics and Government) Mahasarakham University

²Lecturer from the College of Politics and Governance Mahasarakham University

Corresponding Author Email: kremmiiz@gmail.com

Received: 22 October 2020

Revised: 21 December 2020

Accepted: 28 December 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิง อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ และ 2. เพื่อศึกษาเสนอแนะต่อการส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิง อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (in-depth interview) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวน 26 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Nvivo และนำข้อมูลส่วนอื่น ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การทำสวนป่าในตำบลเมืองสิงนั้น ได้สะท้อนการมีอยู่ของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม ทั้ง 3 ลักษณะ คือ ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจาย ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ และความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการยอมรับ และ 2) เสนอแนะต่อการส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิง ได้แก่ 2.1) แนวทางความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ โดยมีกฎหมายให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนราชการ ภูมิภาค และท้องถิ่น 2.2) แนวทางการกระจายข่าวสารการให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูล ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ (1) ส่วนทางราชการมีการประชาสัมพันธ์และกระจายข่าวในหลายรูปแบบ (2) การกระจายข่าวสารในส่วนของประชาชน และ 3) แนวทางความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการยอมรับ โดยประชาชนทุกคนสามารถทำสวนป่าและสามารถขอขึ้นทะเบียนสวนป่าได้แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบพระราชบัญญัติสวนป่า เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกป่าแจกก้ามไม้ เป็นต้น

คำสำคัญ: ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม, การทำสวนป่า, เฟล็กที

Abstract

The purposes of this study were 1. To study environmental justice under the process of forest plantation in Mueang Ling Subdistrict ChomPhara District Surin Province and 2. To study and recommend the promotion of environmental justice under the process of forest plantation. In the area of Mueang Ling Sub-district Chom Phara District Surin Province It is a qualitative research, which has a research tool which is an in-depth interview with a sample of 26 people who came from a specific selection. Then the data obtained were analyzed by using the Nvivo program and other parts of the data were analyzed in Content Analysis. The results of the

research were as follows: 1) Forest plantation in Mueang Ling sub-district It reflects the existence of three aspects of environmental justice: distributed environmental justice. Process environmental justice And 2) to suggest the promotion of environmental justice under the forest plantation process in Mueang Ling district namely 2.1) Process Environmental Justice Guidelines. The law gives people the right to check information of government agencies, both regional and local government agencies. It can be divided into 2 parts: (1) the government sector has various forms of public relations and distribution (2) the distribution of information on the part of the people and 3) the adoption of environmental justice guidelines. All people are able to plant a forest plantation and can apply for forest registration, but must comply with the Forest Plantation Act, such as a project to promote forest plantation, distribute seedlings, etc.

Keywords: Environmental Justice, Forest plantation, FLEGT

บทนำ

ปัจจุบัน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการค้า โดยภายหลังยุคอุตสาหกรรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกมองไปในทางเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนามากขึ้น โดยมองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเพียงปัจจัยการผลิตเพื่อการค้าและการบริโภคเท่านั้น ส่งผลให้มีการค้นหาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์และพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดปริมาณลงอย่างรวดเร็ว เพราะถูกนำไปใช้ประโยชน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ จะเห็นได้จากการลดลงของพื้นที่ป่าในประเทศไทยจากปี พ.ศ. 2516 มีพื้นที่ป่ามากถึง 138,566,875.00 ไร่ และในปี พ.ศ. 2560 พื้นที่ป่าเหลืออยู่เพียง 102,156,350.53 ไร่ (สำนักจัดการที่ดินป่าไม้, 2561) พื้นที่ป่าลดลงถึง 36,410,524.47 ไร่ ภายใน 44 ปี ซึ่งปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่า เกิดจากการออกกฎหมายที่ไม่เหมาะสม การถือครองที่ดินที่ไม่ชัดเจน การขาดการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายในการควบคุมการใช้ประโยชน์จากป่า และเกิดจากการทำไม้เถื่อน ที่มีสาเหตุมาจากการคอร์รัปชัน การขาดธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของภาครัฐ ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบในการดำรงชีวิตและส่งผลกระทบต่ออุณหภูมิโลกสูงขึ้น จะเห็นได้จากนโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. 2528 ที่ไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนไม้ ความไม่ชัดเจน และไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อมามีการออกพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535 ที่เข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนไม้ ในการส่งเสริมการปลูกเพิ่มขึ้น แต่ที่ยังคงมีปัญหาอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในความหลากหลายทางชีวภาพในสวนป่า การขึ้นทะเบียนสวนป่า การปลูกป่าในที่ไม่มีเอกสารเป็นต้น (พระราชบัญญัติสวนป่า, 2558)

แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาการลดลงของป่าสะสมเป็นเวลานานและมีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้มีนโยบาย “พลิกฟื้นผืนป่า สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Justice) คำนึงถึง 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ ส่วนแรก ความยุติธรรมในการกระจายที่เป็นธรรม (Distributive Justice) ซึ่งหมายถึง การจัดสรรผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน ส่วนที่สอง ความยุติธรรมเชิงกระบวนการ (Procedural Justice) ซึ่งหมายถึง การให้โอกาสประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลและการมีส่วนร่วม รวมถึงการเข้าถึงกระบวนการเรียกร้องความยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ศักดิ์ณรงค์ มงคล, 2558) ส่วนสุดท้าย ความยุติธรรมที่เป็นการยอมรับ (Justice as Recognition) ซึ่งหมายถึง การให้การยอมรับที่เท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติในเรื่องเรื่องเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ชาติพันธุ์ และอื่น ๆ ความยุติธรรมที่เป็นการยอมรับเป็นแนวคิดที่สำคัญของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม เพราะการขาดการยอมรับไม่เป็นแต่เพียงทำให้เกิดการกระจายที่ไม่เป็นธรรมเท่านั้น หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม จะนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมหรือความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Injustice) (คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม, 2560)

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประเด็นในเรื่องของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้การจัดการสวนป่า ซึ่งจากการลงพื้นที่วิจัยในเบื้องต้นพบว่า ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ เป็นพื้นที่ที่มีสวนป่าจำนวนมากและมีวัตถุประสงค์ในการทำสวนป่าอย่างชัดเจน จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะช่วยหาแนวทางแก้ไขและเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอแนะพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มเป้าหมาย** ได้แก่ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 26 คน ที่มาจากแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน
3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งจะเชิญผู้ร่วมสนทนารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนด
4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้โปรแกรม Nvivo เพื่อช่วยวิเคราะห์และจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำข้อมูลส่วนอื่น ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้การทำสวนป่า: กรณีศึกษา ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัยพบว่า การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ เริ่มขึ้นหลังจากรัฐบาลประกาศส่งเสริมการปลูกป่า โดยการออกพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535 และเมื่อ พ.ศ. 2537 ประชาชนส่วนใหญ่เริ่มหันมาปลูกสวนป่ามากขึ้น พ.ศ. 2543 หลังจากนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการส่งเสริมเรื่องของยางพารา ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มสูงขึ้นของราคายางในขณะนั้น ทำให้ประชาชนหันมาปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก โดยการทำลายป่าที่ตัวเองปลูกเพื่อปลูกต้นยางพารา จนต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ประชาชนในเมืองสิงห์ เริ่มรณรงค์รักษาป่า และมีการกระตุ้นให้มีการรณรงค์รักษาป่ามากยิ่งขึ้นโดยการออกเกียรติบัตรยกย่องสำหรับคนรณรงค์รักษาป่าดังกล่าว การรณรงค์รักษาป่าจนนำมาสู่การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ในปัจจุบันนั้น ต้องประสบกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมายที่ถือว่าเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1) อุปสรรคด้านความคิด คือ การเริ่มต้นทำกิจการใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในการเปลี่ยนการทำไร่มาเป็นการปลูกป่า รวมไปถึงการยอมรับของคนในครอบครัวด้วย

2) อุปสรรคด้านความรู้ ความเข้าใจ โอกาสในการเข้าถึงข้อมูล คือ ประชาชนในพื้นที่เมืองลิ่ง ขาดความรู้ความเข้าใจในการปลูกป่า ขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็น ในเรื่องกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งหากไม่มีคนบอกกล่าว ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่สามารถรับรู้ได้ เนื่องจากไม่มีเทคโนโลยีในการสืบค้นหาข้อมูล

3) อุปสรรคด้านผลตอบแทน แรงจูงใจ คือ การปลูกต้นไม้ สร้างสวนป่า จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต แตกต่างจากการทำเกษตรที่จะมีรายได้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมถึง การสนับสนุนจากโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล คือ การปลูกเพื่อต้องการเงินสนับสนุน

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองลิ่ง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัยพบว่า ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมด้านการจัดสรรผลประโยชน์ สามารถสะท้อนได้จากขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองลิ่ง โดยการมีกฎหมายหรือนโยบายที่สนับสนุนให้การทำสวนป่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้มากยิ่งขึ้น โดยเป็นการทำให้สิทธิประชาชนสามารถที่จะทำสวนป่า มีโอกาสมากยิ่งขึ้นในการทำและเข้าถึงผลประโยชน์จากการทำสวนป่า กล่าวคือ เนื่องจากเมื่อก่อนพระราชบัญญัติป่าไม้ ฉบับ พ.ศ. 2484 (2484) ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับเก่า ที่มีขึ้นเพื่อรักษา ป้องกัน ควบคุมป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลาย หรือมีจำนวนลดลง ซึ่งได้มีการกำหนด มาตรา 7 คือ กำหนดให้ไม้พยูง ไม้สัก ไม้ยางนา หรือไม้เศรษฐกิจอื่น ๆ เป็นไม้หวงห้าม ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการตัด การเคลื่อนย้าย หรือแม้แต่การค้าขาย มาตราดังกล่าวจึงไม่ส่งเสริมให้เกษตรกรได้ประโยชน์จากการทำสวนป่าอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการแก้ไขมาตราดังกล่าว กำหนดให้ไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม คือ ไม้ทุกชนิดที่ปลูกใน “ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์” หรือ “สิทธิครอบครอง” จะไม่เป็นไม้หวงห้าม

ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ สามารถสะท้อนได้จากขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองลิ่ง โดยมีกฎหมายให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนราชการ ภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อให้เห็นความโปร่งใสในการทำงาน ซึ่งในพื้นที่ตำบลเมืองลิ่งมีการเปิดเผยข้อมูลบางส่วน แต่อาจยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด เห็นได้จากงบประมาณในการส่งเสริมการปลูก ซึ่งงบประมาณมีการแจ้งไว้ใน website ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการระบุนภาพรวมของงบประมาณ โดยไม่ได้แจกแจงออกมาเป็นแต่ละด้านในการใช้งบประมาณดังกล่าว ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการในขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองลิ่ง ยังสามารถสะท้อนได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำสวนป่านั้น จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตำบลเมืองลิ่ง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนผลักดันการแก้ไขกฎหมายป่าไม้ ซึ่งดำเนินการร่วมกับศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC) โดยการมองเห็นปัญหาในการสร้างป่า เพื่อเปิดทางให้กับประชาชนในการปลูกป่า และพยายามนำร่องการทำไม้ที่ถูกกฎหมายด้วย ซึ่งใช้พื้นที่ต้นแบบ โดยตำบลเมืองลิ่ง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ต้นแบบในการปลูกป่าในพื้นที่กรรมสิทธิ์หรือพื้นที่ที่ดินมีโฉนดที่ดิน เป็นต้น

รวมถึงการกระจายข่าวสาร การให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูล คืออีกหนึ่งลักษณะของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ ในขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองลิ่ง ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือทางราชการ มีการประชาสัมพันธ์และกระจายข่าวในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น การกระจายข่าวโดยใช้สื่อออนไลน์เข้ามาช่วย เช่น กระจายข่าวผ่าน Facebook ซึ่งการกระจายยังไม่ทั่วถึงเท่าไร เพราะหน่วยงานทางราชการ มีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณในการ

ประชาสัมพันธ์ ดังนั้นส่วนราชการจำเป็นต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยเป็นการวางแผนที่จะประชาสัมพันธ์ให้กับคนที่มีความสนใจในเรื่องนั้น ๆ ทำให้คนที่เข้าถึงข้อมูลเป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ หรือกลุ่มเดียว และการกระจายส่วนที่สอง คือการกระจายข่าวสารในส่วน of ประชาชน มีรูปแบบในการกระจายข่าวสารมากกว่าส่วนราชการ เห็นได้จากการกระจายข่าวสารที่หลากหลาย โดยมีการประชาสัมพันธ์แบ่งออกได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) การประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ คือ ประชาสัมพันธ์สายตามเสียงของหมู่บ้าน, การติดป้ายประชาสัมพันธ์, การจัดกิจกรรม, จัดเสวนา, การบอกปากต่อปาก ในการประชาสัมพันธ์รูปแบบนี้จะทำให้บุคคลที่อยู่ในพื้นที่ได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึงกัน เนื่องจากมีการกระจายข่าวสารได้หลายรูปแบบทำให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปได้ง่าย และ (2) การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลนอกพื้นที่ โดยใช้ผ่านสื่อออนไลน์ และมีการติดตามผลอย่างเป็นระบบ

ตลอดจน ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการยอมรับ สามารถสะท้อนได้จากขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ โดยประชาชนทุกคนสามารถทำสวนป่าและสามารถขอขึ้นทะเบียนสวนป่าได้แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบพระราชบัญญัติสวนป่า ซึ่งการทำสวนป่าจะได้รับการส่งเสริมการปลูกป่าจากภาครัฐในหลายรูปแบบ เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกป่าแจกกกล้าไม้ ซึ่งในแต่ละโครงการก็จะมีเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเข้าร่วม เช่น พื้นที่ที่จะเข้าโครงการจะต้องเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์หรือที่ดินที่มีโฉนดเท่านั้น แต่หากประชาชนที่ต้องการเข้าโครงการส่งเสริมของรัฐบาลสามารถยื่นขอได้ แต่ต้องเป็นไปเงื่อนไขตามที่กำหนด อย่างไรก็ตามตามความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมประเภทการยอมรับนั้นยังไม่สะท้อนเป็นการแพร่หลายในการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ ในการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์นั้น มีการระดมกลุ่มคนเปราะบางบางกลุ่มที่จะต้องใส่ใจมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสวนป่ามากยิ่งขึ้น เช่น การให้สตรี หรือเยาวชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำสวนป่าในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เป็นกรรมาธิการคณะทำงาน หรือการทำโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านการปลูกป่ากับหน่วยงานโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีความเข้าใจการทำสวนป่ามากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้การทำสวนป่า: กรณีศึกษา ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ในปี พ.ศ. 2556 ประชาชนในเมืองสิงห์ เริ่มรณรงค์รักษาป่า และมีการกระตุ้นให้มีการรณรงค์รักษาป่ามากยิ่งขึ้นโดยการออกเกียรติบัตรยกย่องสำหรับคนรณรงค์รักษาป่าดังกล่าว การรณรงค์รักษาป่าจนนำมาสู่การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ในปัจจุบันนั้น ต้องประสบกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมายที่ถือว่าเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ได้แก่ 1) อุปสรรคด้านความคิด คือ การเริ่มต้นทำกิจการใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในการเปลี่ยนการทำไร่มาเป็นการปลูกป่า รวมไปถึงการยอมรับของคนในครอบครัวด้วย 2) อุปสรรคด้านความรู้ ความเข้าใจ โอกาสในการเข้าถึงข้อมูล คือ ประชาชนในพื้นที่เมืองสิงห์ ขาดความรู้ความเข้าใจในการปลูกป่า ขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็น ในเรื่องกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งหากไม่มีคนบอกกล่าวประชาชนส่วนใหญ่จะไม่สามารถรับรู้ได้ เนื่องจากไม่มีเทคโนโลยีในการสืบค้นหาข้อมูล 3) อุปสรรคด้านผลตอบแทน แรงจูงใจ คือ การปลูกต้นไม้ สร้างสวนป่า จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานในการเก็บเกี่ยวผลผลิต แตกต่างจากการทำเกษตรที่จะมีรายได้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมถึงการสนับสนุนจากโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล คือ การปลูกเพื่อต้องการเงินสนับสนุน

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมด้านการจัดสรรผลประโยชน์ สามารถสะท้อนได้จากขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ ได้แก่ 1) แนวทางความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ โดยมีกฎหมายให้

สิทธิประชาชนในการตรวจสอบข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนราชการ ภูมิภาค และท้องถิ่น ซึ่งดำเนินการร่วมกับศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC) เพื่อเปิดทางให้กับประชาชนในการปลูกป่า และพยายามนรณรงค์การทำให้ไม้ที่ถูกกฎหมายด้วย ซึ่งใช้พื้นที่ต้นแบบ โดยตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ต้นแบบในการปลูกป่าในพื้นที่กรรมสิทธิ์หรือพื้นที่ที่ดินมีโฉนดที่ดิน เป็นต้น 2) แนวทางการกระจายข่าวสารการให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูล ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือทางราชการมีการประชาสัมพันธ์และกระจายข่าวในหลายรูปแบบ เช่น กระจายข่าวผ่าน Facebook และการกระจายส่วนที่สอง คือ การกระจายข่าวสารในส่วนของประชาชน โดยมีการประชาสัมพันธ์แบ่งออกได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) การประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ คือ ประชาสัมพันธ์สายตามเสียงของหมู่บ้าน, การติดป้ายประชาสัมพันธ์, การจัดกิจกรรม, จัดเสวนา, การบอกปากต่อปาก ในการประชาสัมพันธ์รูปแบบนี้จะทำให้บุคคลที่อยู่ในพื้นที่ได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึงกัน เนื่องจากมีการกระจายข่าวสารได้หลายรูปแบบทำให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปได้ง่าย และ (2) การประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลนอกพื้นที่ โดยใช้ผ่านสื่อออนไลน์ และมีการติดตามผลอย่างเป็นระบบ 3) แนวทางความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการยอมรับ โดยประชาชนทุกคนสามารถทำสวนป่าและสามารถขอขึ้นทะเบียนสวนป่าได้แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบพระราชบัญญัติสวนป่า เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกป่าแจกกล้าไม้ เป็นต้น

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้การทำสวนป่า: กรณีศึกษา ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสามารถสรุปอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การมีอยู่ของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมภายใต้ขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจาย จากขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์นั้น สามารถสะท้อนการมีอยู่ของความยุติธรรมเชิงการกระจายในทั้ง 4 ขั้นตอนการทำสวนป่า ดังนี้

1.1 ขั้นตอนการปลูกและการขึ้นทะเบียนสวนป่า สะท้อนให้เห็นความยุติธรรมเชิงการกระจายในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ มีการกำหนดสิทธิในที่ดินสำหรับพื้นที่การทำสวนป่า มีนโยบายหรือกฎหมายที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การให้สิทธิในการทำสวนป่า รวมถึงการขึ้นทะเบียนสวนป่าที่เป็นไปตามกฎหมาย จะเห็นได้ว่ามีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำสวนป่าและการขึ้นทะเบียนสวนป่า เพื่อรับรองสิทธิให้กับประชาชนผู้ทำสวนป่า โดยการขยายสิทธิในที่ดิน การให้สิทธิในการจัดการสวนป่า เช่น การทำไม้อย่างถูกกฎหมาย การจัดการไม้ที่ขึ้นในพื้นที่ตามที่ยกขสิทธิ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจายในขั้นตอนการปลูกและการขึ้นทะเบียนสวนป่า

1.2 ขั้นตอนการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้ สะท้อนให้เห็นความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจายในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ ในขั้นตอนการตัดโค่นหรือเคลื่อนย้ายไม้สำหรับการทำสวนป่า ผู้ทำสวนป่าสามารถดำเนินการตัดโค่นไม้ได้โดยไม่ต้องดำเนินการที่ซับซ้อน มีขั้นตอนของกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน จากการให้สิทธิในที่ดินและการยกเลิกไม้หวงห้าม ทำให้การตัดไม้ดังกล่าวเป็นไปอย่างสะดวกสำหรับผู้ทำสวนป่า ซึ่งเป็นการกระจายสิทธิการทำไม้ในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ โดยการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้ได้ตามกฎหมายโดยไม่ต้องของอนุญาตเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการเหมือนที่ผ่านมา ดังนั้น การทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีความยุติธรรมเชิงการกระจายในขั้นตอนการตัดโค่นและการเคลื่อนย้ายไม้ ถือเป็นกระจายสิทธิการตัดไม้ให้กับผู้ทำสวนป่าได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการเข้าถึงประโยชน์ที่จะได้จากการทำสวนป่า คือ สามารถตัดโค่นไม้ได้มากขึ้น เมื่อปลูกแล้วสามารถตัดโค่นได้โดยชอบด้วยกฎหมายก็ทำให้ผู้ปลูกสวนป่าสามารถใช้ประโยชน์จากไม้ที่ปลูกได้

1.3 ขั้นตอนการแปรรูปไม้ สะท้อนให้เห็นความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจายในการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปลูกสวนป่าสามารถใช้ประโยชน์จากไม้ที่ปลูกได้ ทำให้เห็นการเข้าถึงประโยชน์จากไม้ที่ปลูก จากการนำไม้ที่ปลูกไปแปรรูป หลักจากได้สิทธิ์ในการตัดแล้ว เช่น การนำไปทำถ่าน หรือนำไปแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ แต่ในการแปรรูปในการทำเฟอร์นิเจอร์จะมีขั้นตอนการขออนุญาตใช้เลื่อยโซยนต์มาประกอบการพิจารณาด้วยในพื้นที่การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ มีการขออนุญาตใช้เลื่อยโซยนต์ เพื่อแปรรูปไม้ที่ตัดได้ โดยการขอทำการแปรรูปไม้ หรือตั้งโรงงานแปรรูปไม้ รวมถึงการมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครอง จะต้องขออนุญาตตามกฎหมาย ซึ่งการแปรรูปไม้ดังกล่าวยังคงต้องขออนุญาตขึ้นทะเบียน แต่มองได้ว่ายังคงมีการกระจายสิทธิในการแปรรูปอยู่ จากการให้สิทธิ์ในการขออนุญาตที่เป็นไปโดยชัดเจน ลดความซับซ้อนจากกระบวนการขออนุญาตตามกฎหมาย ซึ่งการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ ได้มีการขออนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ อย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ดังนั้นการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจายในขั้นตอนการแปรรูปไม้

1.4 ขั้นตอนการขายและการส่งออก สะท้อนให้เห็นความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงการกระจายในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ พบว่า การทำสวนป่าสามารถเลือกทำได้ 2 แบบ คือ การขึ้นทะเบียนสวนป่า ซึ่งจะสามารถเข้าถึงผลประโยชน์ในการส่งไม้ออกนอกราชอาณาจักร ส่วนอีกช่องทางหนึ่งก็คือ การไม่ขึ้นทะเบียนสวนป่าจะสามารถทำการค้าได้ภายในประเทศเท่านั้น ดังนั้นจะเห็นว่า ความยุติธรรมเชิงกระจายในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ในขั้นตอนของการขายและส่งออกไม้ ประชาชนมีสิทธิในการเข้าถึงผลประโยชน์ใน 2 ลักษณะ ตามความต้องการของผู้ทำสวนป่า โดยการได้รับผลประโยชน์จะแตกต่างกันเพียงแค่การส่งไม้ออกนอกประเทศเท่านั้น ฉะนั้นการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีความยุติธรรมเชิงกระจายในขั้นตอนการขายและการส่งออก

2. ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ พบว่า จากขั้นตอนการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์นั้น สามารถสะท้อนการมีอยู่ของความยุติธรรมเชิงกระบวนการในทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นตอนการปลูกและการขึ้นทะเบียนสวนป่า สะท้อนให้เห็นความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการ ในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ การให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การเข้าถึงกระบวนการขอขึ้นทะเบียนสวนป่าตามกฎหมาย การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ พยายามขับเคลื่อนการแก้ไขกฎหมายป่าไม้ ที่เกี่ยวข้องกับการทำสวนป่า โดยเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการได้รับผลประโยชน์ในฐานะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง ดังนั้นการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีความยุติธรรมเชิงกระบวนการในขั้นตอนการปลูกและการขึ้นทะเบียนสวนป่า

2.2 ขั้นตอนการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้ สะท้อนให้เห็นความยุติธรรมเชิงกระบวนการในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ การเข้าถึงข้อมูลขั้นตอนการตัดโค่นหรือเคลื่อนย้ายไม้สำหรับการทำสวนป่า และการดำเนินการประชาสัมพันธ์ทำกิจกรรมในเรื่องการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้ รวมถึงการให้ข้อมูล ความรู้ เพื่อสร้างเข้าใจในการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้จากข้อมูลที่ได้การทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ สามารถสะท้อนความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการจากขั้นตอนการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้ จากการทำประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงของชุมชนเอง รวมถึงในการทำสวนป่าพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ ได้มีการนำร่องการตัดโค่นไม้และการเคลื่อนย้ายไม้ เพื่อจะให้เห็นถึงช่องว่างในการดำเนินการต่าง ๆ และการปฏิบัติสามารถทำได้จริงหรือไม่ เนื่องจากกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยตัดไม้ไม่ได้ ซึ่งในปัจจุบันสามารถตัดไม้ได้แล้วตามกฎหมาย ซึ่งการนำร่องครั้งนี้ พบว่า สามารถปฏิบัติได้จริงตามกำหนด ดังนั้นการทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการในขั้นตอนการตัดโค่นและเคลื่อนย้ายไม้

2.3 ขั้นตอนการแปรรูปไม้ สะท้อนให้ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการในการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ การเข้าถึงข้อมูล ความรู้ ในการแปรรูปไม้ ในพื้นที่การทำสวนป่าตำบลเมืองสิงห์ พบว่า มีการให้ความรู้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำสวนป่าให้กับผู้ที่สนใจ รวมถึงการขอเสียช้อยนต์ด้วยที่ต้องมีการอนุญาตก่อน อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการขอเสียช้อยนต์ การขอจัดตั้งโรงงานแปรรูปไม้ เป็นต้น ซึ่งจากข้อมูลการทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ จึงสะท้อนให้เห็นซึ่งความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการในขั้นตอนขั้นตอนการแปรรูปไม้ ดังที่กล่าวมาข้างต้น

2.4 ขั้นตอนการขายและการส่งออก สะท้อนให้ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการในการทำสวนป่าพื้นที่เมืองสิงห์ กล่าวคือ การทำสวนป่าในพื้นที่เมืองสิงห์ พบว่า จากการให้สิทธิในที่ดินในการปลูกและตัดไม้ได้นั้น ส่งผลให้การขายและการส่งออกไม้ที่ปลูกมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งในพื้นที่เมืองสิงห์ มีการขายหรือการส่งออกไม้ที่ปลูกค่อนข้างน้อย โดยส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกและตัดมาเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ซึ่งในขั้นตอนการขายและส่งออก ในพื้นที่เมืองสิงห์ ได้มีการกระจายข่าว ให้ข้อมูลความรู้ ในการให้สิทธิการค้าและการส่งออก ที่มีผลมาจากการแก้ไขกฎหมายป่าไม้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การทำสวนป่าในพื้นที่ตำบลเมืองสิงห์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ มีการเปิดข้อมูลค่อนข้างแพร่หลาย และไม่มีการปิดบังข้อมูลในการขายและการส่งออก จึงทำให้การทำสวนป่าตำบลเมืองสิงห์มีความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมเชิงกระบวนการในขั้นตอนการขายและการส่งออก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 เพื่อส่งเสริมการจัดการสวนป่าให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สิทธิทางการใช้ประโยชน์จากต้นไม้ที่ปลูก หรือสิทธิในการส่งออก การขาย ควรได้รับการสนับสนุนให้เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ เช่น การให้เข้าถึงข้อมูลแหล่งตลาดการซื้อขายไม้ ระบบมาตรฐานการทำไม้ หรือโอกาสด้านการขายไม้

1.2 การได้สิทธิ หรือการใช้ประโยชน์จากสวนป่าได้นั้นถือเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่สำคัญของความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมประเภทการกระจายผลประโยชน์ ดังนั้นกฎหมายควรกำหนดให้ขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำสวนป่านั้น เป็นขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก ไม่ซับซ้อน เช่นการขออนุญาตครอบครองเสียช้อยนต์ การลงทะเบียนสวนป่า เป็นต้น เพื่อให้การทำไม้หรือใช้ประโยชน์

1.3 กฎหมายให้สิทธิการทำไม้ในพื้นที่กรรมสิทธิ์หรือพื้นที่ได้รับอนุญาต สามารถใช้ประโยชน์และไม่เป็นไม้หวงห้าม ซึ่งการตัดไม้จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือถ้าตัดไม้ไว้ใช้สอยพื้นที่กรรมสิทธิ์ละพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสวนป่าสามารถตัดได้ แต่หากต้องการทำการค้าเพื่อการส่งออก หรือการนำไม้ออกนอกราชอาณาจักรยังคงมีข้อจำกัดในการรับรองไม้อยู่ การยื่นขอรับรองไม้จะขอจากกรมป่าไม้ แต่ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2562 ได้มีการเปิดช่องทางไว้สถานบันต่าง ๆ สามารถตรวจสอบไม้และออกใบรับรองไม้ได้ และในการการส่งออกมีการเก็บภาษีในอัตราที่สูงทำให้ภาคเอกชนไม่เข้ามาลงทุน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การแปรรูปไม้ ซึ่งเป็นหนึ่งในขั้นตอนการทำสวนป่าที่มีความสำคัญอีกหนึ่งเรื่อง

2.2 การขายและการส่งออกไม้ ข้อมูลส่วนนี้ในพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ยังไม่พบข้อมูลมากนัก ดังนั้นการทำการศึกษา การส่งออก หรือการขายไม้ จึงเป็นข้อที่บกพร่องในงานวิจัยชิ้นนี้

2.3 การศึกษาแบบเปรียบเทียบ เช่น การปลูกสวนป่ากับการทำการเกษตร และอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดีได้รับความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะอาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในทุกขั้นตอนที่ได้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงการวางแผนการศึกษา ตลอดจนการเขียนรายงานและรูปเล่มวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การนำเสนอผลงานเป็นไปตามรูปแบบ และการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ หากขาดผู้ให้ข้อมูลสำคัญวิจัยฉบับนี้จะไม่ทางสำเร็จได้เลย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม. (2560). *ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เพรส จำกัด.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). *พระราชบัญญัติสวนป่า*. (ฉบับที่ 2). เล่ม 132 ตอนที่ 44 ก. หน้า 1
- ศักดิ์ณรงค์ มงคล. (2558). ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม. *วารสารพัฒนาสังคม*, 17(2), 87-112.
- สำนักจัดการที่ดินป่าไม้. (2561). *บทสรุปสำหรับผู้บริหารโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2561-2562*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2561, จาก http://forestinfo.forest.go.th/Content/file/rfd_forestarea2561_62_executive-summary.pdf?fbclid=IwAR0X15RkfZgGe5dwOuDBnStCZZJrBHInUMj3p-edfTmvoT5EKTUfEArvL8I,